

Stanovisko odboru legislativního a odboru ochrany ovzduší

ke vztahu obecných a specifických emisních limitů podle zákona o ochraně ovzduší a ke stanovení specifických emisních limitů

podle zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší

Emisní limity se podle § 4 odst. 2 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), rozlišují na obecné a specifické. Jak dále ustanovení § 4 odst. 2 zákona uvádí, obecné emisní limity jsou stanoveny pro jednotlivé znečišťující látky a jejich skupiny prováděcím právním předpisem, tj. přílohou č. 9 vyhlášky č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 415/2012 Sb.“). Specifické emisní limity jsou podle § 4 odst. 2 zákona emisní limity stanovené buď prováděcím právním předpisem (vyhláškou č. 415/2012 Sb.) specificky pro jednotlivé typy stacionárních zdrojů, nebo je může pro stacionární zdroj stanovit krajský úřad v povolení provozu podle § 11 odst. 2 písm. c) zákona.

Ustanovení § 4 odst. 3 zákona stanoví pravidlo pro uplatňování obecných a specifických emisních limitů. Pokud je pro stacionární zdroj stanoven jeden nebo více specifických emisních limitů (nebo jeden nebo více emisních stropů), a to ve vyhlášce č. 415/2012 Sb. nebo krajským úřadem v povolení provozu zdroje, nevztahují se na něj obecné emisní limity stanovené přílohou č. 9 vyhlášky č. 415/2012 Sb. Z uvedeného pravidla vyplývá, že obecné emisní limity se uplatní jen v těch případech, kdy není pro daný stacionární zdroj stanoven žádný specifický emisní limit ve vyhlášce a ani žádný specifický emisní limit nestanovil krajský úřad v povolení provozu zdroje.

Případné zpřísnění obecných emisních limitů krajským úřadem tedy ve své podstatě dle dikce zákona představuje stanovení specifických emisních limitů. Co se týče vztahu specifických emisních limitů stanovených povolením provozu a specifických emisních limitů stanovených vyhláškou č. 415/2012 Sb., stanoví § 4 odst. 3 zákona, že specifický emisní limit, který stanoví krajský úřad v povolení provozu zdroje, nesmí být stejný nebo vyšší než specifický emisní limit stanovený pro daný typ stacionárního zdroje ve vyhlášce č. 415/2012 Sb. Z uvedeného ustanovení vyplývá, že krajský úřad má na základě zákona možnost zpřísnit v rámci povolení provozu zdroje specifické emisní limity stanovené vyhláškou č. 415/2012 Sb., respektive stanovit zdroji i specifické emisní limity, které vyhláška pro daný typ zdroje vůbec nestanoví.

Pro stanovení specifických emisních limitů pak platí následující zásady:

Podle § 4 odst. 3 zákona specifický emisní limit stanovený v povolení provozu musí být stanoven **zejména** s ohledem na nejlepší dostupné techniky a úroveň znečištění v místě provozu zdroje. To znamená, že nejlepší dostupné techniky a úroveň znečištění v místě provozu zdroje je třeba pro stanovení specifických emisních limitů zohlednit vždy. Současně je třeba mít na zřeteli § 12 odst. 1 zákona (při vydávání povolení provozu se vychází z programů zlepšování kvality ovzduší, z úrovně

znečištění v místě a zohledňují se rizika obtěžování zápachem). Krajský úřad nicméně může stanovit specifické emisní limity i z jiných, v zákoně výslovně neuvedených, důvodů, např. s ohledem na další místní podmínky, které mají souvislost s úrovní znečištění a jeho šířením (k těmto podmínkám podrobněji viz níže). Všechny důvody, které vedly ke stanovení specifického emisního limitu a jeho konkrétní výše, krajský úřad musí přezkoumatelným způsobem zdůvodnit v odůvodnění rozhodnutí.

Další místní podmínky, které mohou být relevantní pro stanovení specifických emisních limitů, zahrnují např. specifický reliéf krajiny či převažující meteorologické a rozptylové podmínky. V těchto případech jde o faktory, které představují vysoké riziko pro optimální rozptyl znečišťujících látek. Dále se může jednat o specifickou skladbu zdrojů znečištění ovzduší, které se již v lokalitě vyskytují a mohou zapříčínovat kumulaci znečištění nebo takové vzájemné umístění stacionárního zdroje a obytné zástavby, které představuje riziko pro její nadměrné zatížení.

Zohledňování nejlepších dostupných technik ve smyslu zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů, platí tehdy, je-li povolení provozu nahrazeno integrovaným povolením. Z tohoto ustanovení také mj. vyplývá, že i specifické emisní limity stanovené v integrovaném povolení podle zákona o integrované prevenci se považují za specifické emisní limity podle zákona, se všemi důsledky z toho vyplývajícími. Jedná se zejména o povinnost zjišťovat úroveň znečišťování podle § 6 a z toho vyplývající povinnosti související s poplatky podle § 15 zákona. U stacionárních zdrojů, které zákonu o integrované prevenci nepodléhají, se obdobně uplatní nejlepší dostupná technická řešení¹.

Způsob stanovení specifického emisního limitu je na základě zmocnění v § 4 odst. 7 zákona podrobně stanoven v příloze č. 17 vyhlášky č. 415/2012 Sb.:

1. Specifický emisní limit se stanovuje tak, aby zajišťoval řádnou funkci zařízení ke snižování emisí nebo řádné plnění jiného opatření ke snížení emisí znečišťujících látek, které jsou ze stacionárního zdroje emitovány definovaným komínem, průduchem nebo jiným obdobným místem, kde lze provést reprodukovatelné a opakovatelné měření emisí.
2. Specifický emisní limit se stanovuje jako koncentrační specifický emisní limit znečišťující látky nebo skupiny znečišťujících látek jako jsou VOC, TOC nebo PAH.
3. V případech, kdy nelze zajistit, aby specifický emisní limit stanovený jako koncentrace plnil regulační funkci, lze jej odchýlně od bodu 2 stanovit jako měrnou výrobní emisi, tedy jako hmotnost znečišťující látky vztaženou na jednotku produkce, případně jej nahradit emisním stropem.
4. Znečišťující látka nebo skupina znečišťujících látek, pro kterou je specifický emisní limit stanovován, musí být ze stacionárního zdroje skutečně emitována nebo musí existovat předpoklad, že z něho bude emitována. Množství znečišťující látky (nebo skupiny znečišťujících

¹ Např. uvedená v Referenčních dokumentech o nejlepších dostupných technikách pro stacionární zdroje nespádající pod BREF dostupných zde: https://mzp.gov.cz/cz/agenda/ochrana-ovzdusi/zdroje-zneclistovani-ovzdusi/prumysl-a-energetika#referencni_dokumenty

látek), pro kterou je specifický emisní limit stanovován, musí mít souvislost s řádným provozem zařízení ke snižování emisí nebo s prováděním opatření, resp. se stanovenými podmínkami provozu.

Pro stanovení specifického emisního limitu platí následující zásady:

1. V případě, že je pro danou znečišťující látku stanoven příspěvek k imisní koncentraci pomocí rozptylové studie, je zvolena taková hodnota specifického emisního limitu, která zajistí, že hodnoty emisního toku použitého jako emisní vstup do rozptylové studie, nebudou nikdy překročeny.
2. V případě, že je v rozptylové studii nebo v odborném posudku vysloven předpoklad, že stacionární zdroj nebude mít významný příspěvek k imisní koncentraci nebo nebude obtěžovat prachem či zápachem, musí být specifický emisní limit stanoven v takové výši, která zajistí, že předpoklady, na nichž jsou založena tato tvrzení, budou splněny, tedy budou prováděna opatření, o něž se tato tvrzení opírají.
3. Specifický emisní limit musí být stanoven tak, aby byl splnitelný při řádném provozu zařízení k omezování emisí, při jeho řádné a pravidelné údržbě, případně při provádění jiných opatření ke snižování emisí.
4. Specifický emisní limit nesmí být stanoven v takové výši, aby byl splnitelný bez jakýchkoliv opatření nebo bez provozu zařízení ke snižování emisí.
5. V případě, kdy je snižován specifický emisní limit z důvodu obtěžování zápachem a nedodržení minimální vzdálenosti, zohledňuje se také, zda byl v území dříve stacionární zdroj daného kódu, případně stejný druh výroby nebo územním plánem bylo území vymezeno pro stejný druh výroby nebo zda byla v území dříve obytná zástavba. Dodatečný vznik obytné zástavby není důvodem pro snížení specifického emisního limitu.
6. Pro stanovení specifického emisního limitu není určující absence pachového vjemu v obytné zástavbě.

Pro stanovení vztažných podmínek platí následující zásady:

1. Specifický emisní limit musí být stanoven včetně nezbytných stavových a vztažných veličin.
2. Je-li specifický emisní limit pouze zpřísnován oproti této vyhlášce, jsou uloženy vztažné podmínky stejné jako v této vyhlášce.
3. V případě stanovení specifického emisního limitu nad rámec této vyhlášky jsou přednostně aplikovány vztažné podmínky, které pro daný emisní limit stanovují Závěry o BAT, pakliže jsou pro daný typ stacionárního zdroje aplikovatelné.

4. V ostatních případech se vztažné podmínky stanovují podle charakteru procesu. Probíhá-li proces za vyšší než běžné teploty (40 stupňů Celsia a výše), aplikují se vztažné podmínky B. Je-li součástí procesu spalování paliv, aplikují se vztažné podmínky A. Probíhá-li proces za běžné teploty, aplikují se vztažné podmínky C.

V Praze dne 19. listopadu 2025

JUDr. Libor Dvořák, Ph.D.

ředitel odboru legislativního

Ing. Kurt Dědič

ředitel odboru ochrany ovzduší